

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา

นายศิริวัฒน์ วรรณาม

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

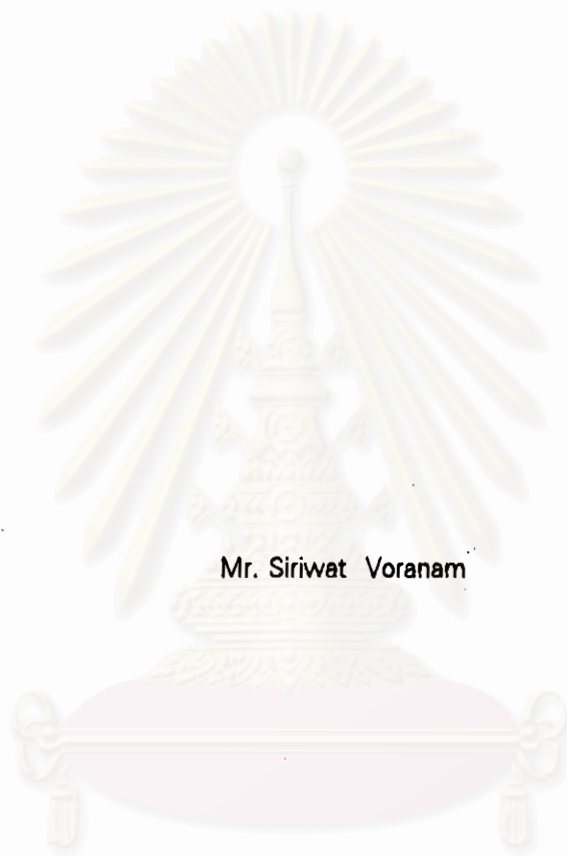
ISBN 974-638-816-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๕๔๐ S.P. 2544

๖๖๖๖๖๖๖๖

**FACTORS AFFECTING THE UTILIZATION OF EVALUATION RESULTS
FOR DECISION MAKING OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION**

Mr. Siriwat Voranam

สถาบันวิทยบริการ

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research**

Department of Educational Research

Graduate school

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-816-9

ศิริวัฒน์ วรรณาม : ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (FACTORS AFFECTING THE UTILIZATION OF EVALUATION RESULTS FOR DECISION MAKING OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช, 150 หน้า. ISBN 974-638-816-9.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินโดยจำแนกเป็น 2 วัตถุประสงค์ย่อยคือ (1) ศึกษาสมการพยากรณ์ปริมาณการใช้ผลการประเมิน (2) ศึกษา ตัวแปรจำแนก ลักษณะการใช้ผลการประเมิน: การใช้แบบเป็นเครื่องมือและการใช้เชิงมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วยตัวพยากรณ์ 13 ตัว ตัวแปรเกณฑ์ 2 ตัวคือ ปริมาณการใช้และลักษณะการใช้ ผลการประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและวิเคราะห์จำแนกกลุ่มด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSSPC+

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมิน (INV) ทักษะคติต่อการประเมิน (ATT) และองค์ประกอบด้านผู้ประเมินและการดำเนินการประเมิน (FSCORE1) สามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณการใช้ผลการประเมินได้ร้อยละ 30

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้แก่

$$\hat{Y} = 1.35744 + 0.35234 \text{ INV} + 0.00891 \text{ ATT} + 0.34247 \text{ FSCORE1}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$\hat{Z} = 0.31496 Z_{\text{INV}} + 0.12414 Z_{\text{ATT}} + 0.31249 Z_{\text{FSCORE1}}$$

ผลการวิเคราะห์จำแนกลักษณะการใช้ผลการประเมินพบว่าตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการประเมิน องค์ประกอบด้านผู้ประเมินและการดำเนินการประเมิน ทักษะคติต่อการประเมินและระดับการศึกษาของผู้บริหาร สมการจำแนกที่ยอมรับได้มีค่าไอเกน = .1591, สหสัมพันธ์คานันนิคัล = .3705, ค่าสถิติ Wilk's lambda = .8627 และค่าไค-สแควร์ = 26.509 ที่องศาอิสระ = 7 โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .0004 สมการจำแนกสามารถแยกกลุ่มผู้บริหารตามลักษณะการใช้ผลการประเมินได้ถูกต้อง 121 จาก 185 คน (65.41%)

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์.....

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิติกร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3971870027 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH
KEY WORD: FACTORS / UTILIZATION OF EVALUATION RESULTS / SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS

SIRIWAT VORANAM : FACTORS AFFECTING THE UTILIZATION OF EVALUATION RESULTS FOR DECISION MAKING OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D. 150 pp. ISBN 974-638-816-9.

The main purpose of this research was to study the factors affecting the utilization of evaluation results for decision making. The specific objectives were (1) to study the prediction equation of degree of utilization, and (2) to find the discriminating variables for classifying school administrators to two types of utilization: instrumental use and conceptual use. The sample consisted of 392 secondary school administrators under the jurisdiction of the Department of General Education. The instrument of this study was questionnaire. Data consisted of 13 predictors and 2 dependent variables, namely degree and type of utilization of evaluation results, were analysed by multiple regression analysis and discriminant analysis through SPSS/PC+ program.

The results of regression analysis indicated that involvement (INV), attitude (ATT), and factor relating to evaluator and evaluation (FSCORE1) were able to explain 30 % of variance in degree of utilization of evaluation results. The regression equation for raw scores was

$$\hat{Y} = 1.35744 + 0.35234 \text{ INV} + 0.00891 \text{ ATT} + 0.34247 \text{ FSCORE1}$$

and the regression equation in standard scores form was

$$\hat{Z} = 0.31496 Z_{\text{INV}} + 0.12414 Z_{\text{ATT}} + 0.31249 Z_{\text{FSCORE1}}$$

In addition, the results of discriminant analysis revealed that involvement, factor relating to evaluator and evaluation, attitude and level of education were able to discriminate the two types of utilization of evaluation results. The discriminant function was acceptable with eigen value of .1591, canonical correlation of .3705, Wilk's lambda of .8627, and chi-square of 26.509 at $df = 7$, $p = .0004$. Accuracy of classification of administrators to each type of utilization was 121 out of 185 cases (65.41 %).

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา..... ๒๕๕๐

ลายมือชื่อนิสิิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้ได้รับความกรุณาเอาใจใส่อย่างดีจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ร่องวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาที่เอาใจใส่ ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่ให้การดูแลเอาใจใส่ในระหว่างการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือทุกท่านที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลและอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ รวมทั้งบ่มเพาะการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาและดำรงชีวิตในสังคมให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ชาติรี พนเจริญสวัสดิ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้ข้อคิดและชี้แนะแนวทางในการทำงานและการศึกษา

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้เงินทุนอุดหนุนการวิจัย จำนวน 7,800 บาท ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกคน โดยเฉพาะคุณภิญโญ วรรณสุข คุณรุ่งนภา นาคะภากร คุณวีระศักดิ์ คำล้าน คุณศตวรรษ พลมณี และคุณสุวิทย์ ปู่ทอง ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมาจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขออ้อมกราบขอบพระคุณ คุณพ่อถาวร คุณแม่ทองดี วรรณามและครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้การแนะนำสั่งสอน เอาใจใส่ สนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษาในขั้นนี้

ศิริวัฒน์ วรรณาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมุติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	12
ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับการประเมิน.....	12
ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมิน.....	20
ตอนที่ 3 มโนทัศน์เกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	24
ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	64
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	70
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ.....	72
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม.....	83
5 สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	91
ขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	100
ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	101
รายการอ้างอิง.....	102
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	107
ภาคผนวก ข.....	112
ภาคผนวก ค.....	127
ภาคผนวก ง.....	142
ประวัติผู้วิจัย.....	150

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินไปใช้จากเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดของนักประเมินที่มีการศึกษา.....	28
2	ผลการสังเคราะห์วิธีการที่ใช้วัดตัวแปรที่ปรากฏจากงานวิจัย.....	38
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	41
4	ตัวแปรที่ใช้วัดในแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมคำตอบ....	42
5	โครงสร้างของแบบวัดความรู้ด้านการประเมิน.....	44
6	ค่าความยากและอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความรู้ด้านการประเมิน....	45
7	ค่าความยากและอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความรู้ด้านการประเมินหลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว.....	46
8	ค่าสถิติของแบบวัดความรู้ด้านการประเมินทั้งฉบับ.....	47
9	ค่าความถี่ของค่าคุณศัพท์ที่ได้จากแบบฟอร์มการกระตุ้นค่าคุณศัพท์.....	49
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดทัศนคติ.....	51
11	การกำหนดค่าตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
12	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง.....	64
13	ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดและพิสัยของตัวแปรต่อเรื่องที่ใช้ในการศึกษา.....	68
14	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	70
15	ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ค่า t ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ.....	72
16	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านผู้ประเมินและการดำเนินการประเมินที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	74
17	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	75
18	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
19	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง ตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรพยากรณ์ที่เพิ่มเข้าไปทีละตัวจนครบ 7 ตัว.....	78
20	ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ ของตัวพยากรณ์ ค่า t ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของการพยากรณ์ และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ.....	81
21	ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ ของตัวพยากรณ์ ค่า t ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของการพยากรณ์ และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบของตัวแปร พยากรณ์ที่ดีที่สุด.....	82
22	ผลการคัดเลือกตัวแปรโดยวิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบทางตรง (direct) โดย พิจารณา ค่า Wilk's lambda ของการวิเคราะห์จำแนก.....	83
23	ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิคัล ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกค่านันนิคัลมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง.....	84
24	ผลการจำแนกกลุ่มการใช้ผลการประเมินแบบเป็นเครื่องมือและกลุ่มที่มีการ ใช้แบบเชิงมโนทัศน์.....	89

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ตัวอย่างแบบฟอร์มการกระตุ้นคำคุณศัพท์จากกลุ่มตัวอย่าง.....	48
2 ภาพการจำแนกกลุ่มลักษณะการใช้ผลการประเมิน.....	88

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมิน.....	6
2 กรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมิน.....	7
3 ความหมายของการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจ.....	26

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย